

Riksdagens svar RSv 52/2021 rd – RP 264/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av sjölagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av sjölagen (RP 264/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 9/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av sjölagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjölagen (674/1994) 21 kap. 14 §,
ändras 9 kap. 9 § 4 mom., 17 kap. 2 § och 7 § 2 mom. och 21 kap. 8 § samt
fogas till lagen ett nytt 16 a kap. som följer:

9 kap.

Allmänna stadganden om ansvarsbegränsning

9 §

Åberopande av rätten till ansvarsbegränsning utan upprättande av begränsningsfond

Om en begränsningsfond inte har upprättats, kan parterna hänskjuta frågan om ansvarsbeloppets storlek och fördelning till avgörande av dispaschör enligt bestämmelserna om dispasch i 17 kap. 7 §.

Riksdagens svar RSv 52/2021 rd

16 a kap.

Dispaschörens uppgifter, beslutsfattande och ersättningar

1 §

Utnämmande av dispaschör

Med tanke på upprättandet av ersättningsutredningar som baserar sig på sjöförsäkring och andra uppgifter enligt 3 § finns det en självständig dispaschörsbefattning som är oberoende av näringsidkare inom sjöfarten och försäkringsbranschen. Dispaschören utnämns av statsrådet.

Behörighetsvillkor för en dispaschör är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt, intyg om behörighet som dispaschör, god förtrogenhet med försäkrings- och skadeståndsrätt och de uppgifter som ingår i befattningsbeskrivningen samt kunskaper i finska, svenska och engelska som behövs för uppgiften.

Som dispaschör kan inte utnämnas en person som är i konkurs eller vars handlingsbehörighet har begränsats.

Dispaschören ska sköta sina uppgifter på ett opartiskt och oberoende sätt. På dispaschören tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

2 §

Dispaschörens ställföreträdare

Dispaschören har en ställföreträdare som behandlar och avgör de ärenden i vilka dispaschören är jävig. På dispaschörens ställföreträdare tillämpas vad som föreskrivs om dispaschören.

3 §

Dispaschörens uppgifter

Om inte något annat har överenskommits, ska dispaschören

1) på ansökan av försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringsgivaren upprätta en ersättningsutredning som baserar sig på sjöförsäkring,

2) på ansökan av försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringsgivaren upprätta en ersättningsutredning som baserar sig på båt-försäkring, om försäkringen har tecknats för en båt som näringsidkaren använder i kommersiellt syfte,

3) på parternas begäran avgöra en fråga som gäller storleken och fördelningen av redarens ansvarsbelopp som avses i 9 kap. 9 § 4 mom.,

4) på parternas begäran utreda en tvist om avståndsfrakt som avses i 14 kap. 21 § 3 mom. och utfärda ett avgörande om den,

5) göra den i 17 kap. 2 § 1 mom. avsedda utredningen och fördelningen av gemensamt haveri,

6) göra den i 17 kap. 6 § 3 mom. avsedda utredningen och fördelningen av enskilt haveri, om någon som har del i haveriet kräver detta.

Riksdagens svar RSv 52/2021 rd

Om försäkringsgivaren och försäkringstagaren i försäkringsvillkoren har avtalat att det vid meningsskiljaktigheter i anknytning till båtförsäkring kan begäras en ersättningsutredning av dispaschören, ska dispaschören även i detta fall på begäran av försäkringsgivaren, försäkringstagaren eller den försäkrade ge en ersättningsutredning. Försäkringsgivaren ska när denna lag har trätt i kraft underrätta försäkringstagaren eller den försäkrade om möjligheten att i försäkringsavtalet inkludera ett villkor enligt detta moment om att meningsskiljaktigheter avgörs genom en ersättningsutredning av dispaschören.

Dispaschören ger på begäran av försäkringsgivaren, försäkringstagaren eller den försäkrade utlåtanden i andra ärenden i anknytning till båtförsäkring än sådana som avses i 1 mom. 2 punkten eller 2 mom.

4 §

Förfarande med ersättningsutredning

Dispaschören upprättar de i 3 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt i 2 mom. avsedda ersättningsutredningarna med iakttagande av detta kapitel.

Om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel, upprättar dispaschören ersättningsutredningen med iakttagande av vad som i lagen om skiljeförfarande (967/1992) föreskrivs om förfarandet vid skiljeförfarande.

5 §

Ansökan om ersättningsutredning

Ett ärende som gäller ersättningsutredning inleds genom en ansökan till dispaschören. I ansökan ska ingå

- 1) sökandens kontaktuppgifter,
- 2) kontaktuppgifter till andra som har del i saken,
- 3) försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren samt andra handlingar som gäller försäkringsavtalet,
- 4) sökandens krav,
- 5) redogörelser som gjorts på basis av försäkringen, fakturor och annat material i anknytning till ärendet som sökanden vill åberopa,
- 6) fullmakt.

Ansökan avbryter preskriptionen av den skuld som avses i den i enlighet med 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003).

6 §

Ersättningsutredning

Dispaschören ska upprätta en ersättningsutredning inom 60 dagar från det att dispaschören av dem som har del i saken har fått alla de uppgifter som dispaschören anser vara behövliga. Dispaschören kan förlänga den föreskrivna tiden i vittomfattande och svåra ärenden.

I den av dispaschören upprättade ersättningsutredningen ska ingå

Riksdagens svar RSv 52/2021 rd

- 1) dagen för givandet av ersättningsutredningen,
- 2) namnet på dem som har del i saken,
- 3) en redogörelse av parternas krav och svar med motiveringar,
- 4) en förteckning över de presenterade bevisen,
- 5) motiveringar,
- 6) tillämplade bestämmelser och rättsnormer,
- 7) ersättningsbesluten samt beslut om ersättande av de utgifter som parterna kräver.

Dispaschören ska underteckna ersättningsutredningen och sända den till parterna. Bestämmelser om ändringssökande finns i 21 kap. 8§. Till ersättningsutredningen ska fogas anvisningar för sökande av ändring.

7 §

Dispaschörens utlåtande

I en begäran om utlåtande till dispaschören i ett ärende som avses 3 § 3 mom. ska ingå

- 1) kontaktuppgifterna till den som begär ett utlåtande,
- 2) kontaktuppgifterna till de övriga parterna,
- 3) försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren samt andra handlingar som gäller försäkringsavtalet,
- 4) en redogörelse för de frågor som begäran om utlåtande gäller samt de handlingar på basis av vilka det begärs om utlåtande,
- 5) fullmakt.

Dispaschören ger sitt utlåtande efter att ha hört parterna i försäkringsavtalet och den försäkrade och efter att ha satt sig in i det material som parterna presenterat. Dispaschören ska ge sitt utlåtande inom 30 dagar från det att dispaschören av parterna har fått alla de uppgifter som dispaschören anser behövliga. Dispaschören kan förlänga den föreskrivna tiden i vittomfattande och svåra ärenden.

I dispaschörens utlåtande ska det ingå en redogörelse av den fråga som begäran om utlåtande gäller samt den juridiska bedömningen av frågan jämte motiveringar. Dispaschören ska underteckna utlåtandet och sända det till parterna. Utlåtandet binder inte parterna och är inte heller verkställbart. I utlåtandet får ändring inte sökas.

8 §

Förfarande i andra ärenden

Bestämmelser om förfarandet i ärenden som avses i 3 § 1 mom. 3—6 punkten finns i 17 kap. 7 §.

Dispaschören ska meddela de avgöranden som avses i 3 § 1 mom. 3 och 4 punkten inom tre månader från det att dispaschören av parterna har fått alla de uppgifter som dispaschören anser behövliga. Dispaschören kan förlänga den föreskrivna tiden i vittomfattande och svåra ärenden.

Riksdagens svar RSV 52/2021 rd

9 §

Ersättning till dispaschören

Dispaschören fastställer beloppet på den ersättning som betalas för dennes arbete och utgifter i de ärenden som dispaschören behandlat. Ersättningen ska med hänsyn till ärendets omfattning och svårighetsgrad vara rimlig.

Försäkringsgivaren är skyldig att betala dispaschörens ersättning för upprättande av ersättningsutredningar som avses i 3 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt 2 mom., såvida inte den försäkrades eller försäkringstagarens ansökan har varit uppenbart ogrundad, och den som begär utlåtande för upprättandet av ett utlåtande som avses i 3 § 3 mom. Ersättningen för det i 3 § 1 mom. 5 punkten avsedda verkställandet av utredning och fördelning av gemensamt haveri betalas solidariskt av parterna i det gemensamma haveriet.

I andra ärenden avgör dispaschören hur ersättningsskyldigheten fördelas mellan parterna med beaktande i tillämpliga delar av 21 kap. i rättegångsbalken.

Bestämmelser om ändringssökande finns i 21 kap. 8 § i denna lag.

10 §

Offentlighet i ärenden som behandlats av dispaschören

I ärenden som behandlats av dispaschören iakttas lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007).

17 kap.

Haveri

2 §

Dispasch och dispaschör

Utredning och fördelning av gemensamt haveri ska, om något annat inte avtalas, göras genom dispasch i det land och på den ort redaren bestämmer. Dispasch upprättas i Finland av en dispaschör.

7 §

Upprättande av dispasch

Sedan den i kungörelsen förelagda tiden har löpt ut eller, om fullständiga handlingar inte har inlämnats inom den tiden, så snart detta har skett, ska dispaschören utan dröjsmål och senast tre månader därefter på en dag som ges till känna genom anslag på tingsrättens anslagstavla och kungörelse i officiella tidningen, utge dispaschen i två exemplar och försedd med anvisningar om

Riksdagens svar RSV 52/2021 rd

ändringssökande. Dispaschören kan förlänga den föreskrivna tiden i vittomfattande och svåra ärenden. Bestämmelser om ändringssökande finns i 21 kap. 8 §.

21 kap.

Laga domstol och rättegång i sjörättsmål

8 §

Ändringssökande och verkställighet

Ändring i dispaschörens avgörande kan sökas genom besvär hos sjörättsdomstolen. Vid ändringssökande tillämpas vad som i 25 kap. 12—14, 14 a—14 c och 15—18 § i rättegångsbalken föreskrivs om ändringssökande i tingsrättens avgörande.

Ändring i sjörättsdomstolens avgörande får sökas hos högsta domstolen, om högsta domstolen beviljar besvärstillstånd. Då ändring söks iaktas de bestämmelser i 30 kap. i rättegångsbalken som gäller ändringssökande i ett ärende som hovrätten handlagt i andra instans.

Dispaschörens avgörande i vilken ändring inte har sökts verkställs såsom en lagakraftvunnen dom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringsgivaren vill att ett gällande båtförsäkringsavtal ska innehålla ett villkor enligt 16 a kap. 3 § 2 mom. enligt vilket meningsskiljaktigheter som gäller båtförsäkringsavtalet ska avgöras genom en ersättningsutredning av dispaschören, ska parterna komma överens om detta senast den 31 december 2021.

Genom denna lag upphävs lagen om utredning av ersättningar genom dispaschör i sjöförsäkringsärende (10/1953) och förordningen om dispaschörsbefattning (121/1936).

Helsingfors 14.5.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare